

ปัจจัยแห่งนามกิตก์

มี ๓ พวก คือ

๑. กิตปัจจัย มี ๕ ตัว คือ กุวิ, ณี, ญว, ตุ, รุ สำหรับประกอบกับศัพท์ที่เป็นกัตตุรูปอย่างเดียว
(ผู้.....) (ผู้...โดยปกติ)
หรือ (ผู้มีอัน.....เป็นปกติ)
๒. กิจปัจจัย มี ๒ ตัว คือ ข, ญย สำหรับประกอบกับศัพท์ที่เป็นกัมมรูป และภาวรูป
(อันเขา.... เป็นที่อันเขา.....ความ.... อัน..... การ.....)
๓. กิตกิจปัจจัย มี ๗ ตัว คือ อ, อิ, ณ, ตเว, ติ, ตุ, ยุ สำหรับประกอบกับศัพท์ทั้งสามเหล่า
(ผู้... อันว่า.....อันเขา.....)

กิตปัจจัย

เช่น	ภติ+กร+กุวิ=	ภติก (ผู้ทำการรับจ้าง)
	ธมม+จร+ณี=	ธมมจารี (ผู้ประพฤติธรรมโดยปกติ)
	อุป+อาส+ญว=	อุปาสก (ผู้เข้าไปนั่งใกล้)
	ญา+ตุ=	ญาตู (ผู้รู้)
	อตถ+ญา+รุ=	อตถญญ (ผู้รู้ซึ่งอรรถโดยปกติ)

กิจปัจจัย

เช่น	ทุ+กร+ข=	ทุกกร (อันเขาทำได้โดยยาก)
	สุ+กร+ข=	สุกกร (อันเขาทำได้โดยง่าย)
	สุ+ลภ+ข=	สุลภ (อันเขาได้โดยง่าย)
	กร+อิ+ญย=	การिय (อันเขาพึงทำ)
	ทา+ญย=	เทยย (อันเขาพึงให้)
	ครห+ญย=	การยห (อันเขาพึงตีเตียน)

กิตติกิจปัจจัย

เช่น	ธมม+ฐา+อ=	ธมมฐฐ (ผู้ตั้งอยู่ในธรรม)
	วิ+นิ+จิ+อ=	วินิจฉย (การวินิจฉัย)
	วิ+นิ+จิ+อ=	วินิจฉย (เครื่องวินิจฉัย)
	วิ+นิ+จิ+อ=	วินิจฉย (ผู้วินิจฉัย)
	อภิ+สั+อิ+อ=	อภิสมย (การรู้เฉพะ)
	อุท+ธา+อิ=	อุทธิ (ผู้ทรงไว้ซึ่งน้ำ)
	ปจ+ณ=	ปาก (การหุง)
	นี+ตเว=	เนตเว (การนำไป, เพื่ออันนำไป)
	กร+ตเว=	กาทเว (การทำ, เพื่ออันทำ)
	คม+ติ=	คติ (การไป)
	กร+ตุ=	กาทู (การทำ, เพื่ออันทำ)
	ทิส+ยุ+อา=	เทสนา (การแสดง)
	สุ+ยุ=	สวน (การฟัง)

ตัวอย่างที่นำไปใช้ในประโยคคคมธ

๑. ตสฺส พุราหฺมณฺสฺส มจฺจุทฺถุทฺถลึ เอกปฺตฺตโก อโหสิ ปิโย มนาโป ฯ
๒. สมฺพหฺลิกาย กถายปี “เทวทตฺตสฺส ทาทพฺพนฺติ วตฺตาโร พหุตรา อหฺลฺสุ ฯ”

แบบฝึกหัดท้ายบท

๑. ปัจจัยนามกิตกัแบ่งเป็นกี่กลุ่ม อะไรบ้าง
๒. กิจปัจจัยมีกี่ตัว และใช้ประกอบกับศัพท์จำพวกไหน
๓. เป็นกัตตุรูปแปลว่าอะไร ยกตัวอย่างมาดู
๔. เป็นกัมมรูปแปลว่าอะไร ยกตัวอย่างมาดู
๕. เป็นภาวรูปแปลว่าอะไร ยกตัวอย่างมาดู